

Una aproximació lúdica al món de l'expressió: El Match d'improvisació

Com educador puc plantejar una activitat de teatre?

Parlar de teatre social entre educadors sovint suposa trobar un somriure de desconfiança... com ho faré? La paraula *teatre*, a la majoria de casos, està carregada i de connotacions elitistes i exclusivistes. El fet teatral no és habitual ni proper a la majoria de la població, fins i tot tampoc als educadors tant del sistema Formal com del No Formal, malgrat el seu reconegut *superior nivell cultural*.

Teatre a nivell de carrer és aquell que es representa a grans edificis, fills d'un cert afany faraònic de grandesa i de voler passar a la posteritat en aquest fi de mil·lenni; i el mateix succeeix amb el que es representa: sovint la recerca de la genialitat s'eleva en codis i recursos per anar més enllà, però inabastable culturalment i econòmicament per a la majoria dels ciutadans de carrer... tendència tan sols contrarestada per les subvencions administratives i els llibrets que ens donen a l'entrada que ens expliquen el que veurem sentirem alhora que ens reforcem el complex d'incultes.

Però, com és evident, nosaltres i tants altres companys, educadors, pedagogos de l'expressió, com a persones que volem fer créixer el teatre, sigui quina sigui la nostre funció social, no parlem de tot això en nomenar aquest antic art, i molt menys quan hi posem el cognom *social*.

Planes, llibres i hores de tallers i experiències s'ha omplert a favor del procés i no del producte, i comprometent-nos a convertir aquest procés en expressió, recerca y creixement del col·lectiu destinatari i de cada individu que hi participa. No reduïm la nostra feina a un producte sinó a una energia d'investigació i comunicació, per això parlem d'expressió –procés– i no de teatre –producte–. De la mateixa manera ens interessa tant i considerem d'igual importància fer una obra de teatre, uns graffitis o una cançó, encara que sigui heavy, que reflecteixi les inquietuds, recerques i anhels del seu creador o creadors.

Però, amb aquest ampli prisma en el món de l'expressió, hem de justificar l'ús del terme Teatre Social: té més tradició i s'ha imposat (no plantejarem perquè), i no en volem inventar un altre, que generalitzant podria ser

Expressió Social o *Art Social*. Però potser el primer paràgraf d'aquest article no hagués canviat massa: què s'entén, *al carrer*, per expressió o art?

Deia Iñaki López de Agileta, interessantíssim teòric de l'Animació Sociocultural, que aquesta ha de posar al davant els sectors més marginats o desanimats, perquè si els recursos sempre arriben als mateixos, si les intervencions només es fan amb qui ja té recursos personals, augmentarem i reforçarem les desigualtats socials. Amb aquest punt de vista tindriem prou justificat fer Teatre Social (perdoneu que insisteixi però en aquest àmbit encara s'està construint, fins i tot el nom) com a via per evitar l'augment de desigualtats, evitar el reforç de la imatge d'una cultura i un art exclusivament de l'elit alhora que estariem treballant per la democratització de la cultura, per fer-la accessible a tothom i convertir i reconèixer a cada persona com a agent creador: es tracta de facilitar les vies d'expressió, creació i comunicació del seu món intern i comunitari per a la construcció d'una cultura de tots i també d'un art de tots entès com a exponent cultural.

Convertir i reconèixer a cada persona com a agent creador

Molts educadors seguiran amb la por, o tal volta sigui més encertat parlar de dubte: com s'introdueix el teatre en determinats grups i col·lectius que són la majoria dels nostres destinataris, els *marginats* i els *desanimats*, com superar el seu rebuig inicial, la desconfiança i la sensació de llunyania amb aquest món? Aquest també és un bon tema per omplir planes, llibres i cursos per a educadors. Parlem de la metodologia de l'indereccte i del lúdic.

Però no teoritzarem sinó que us volem acostar una proposta concreta de reconeguda eficàcia en una de les franges d'edat més complexes: l'adolescència-joventut. Avui compartirem amb vosaltres el Match d'Improvisació, una mica com és i una altra com el treballem dins l'àmbit educatiu.

Orígens i punts clau del Match d'improvisació

Era dilluns, dia de descans per als actors, i va ser a Montreal el 1977. Yvon Leduc y Robert Gravel ni s'imaginaven la perla que estaven a punt de descobrir. L'ostra potser va ser aquell partit d'hoquei sobre gel, esport nacional del Quèbec, que es veia a la televisió del bar on havien anat. Tal volta s'avorrien com a *ostres* davant un partit dolent. Però, víctimes d'alguna deformació professional o d'algun estrany atac d'ironia, van començar a jugar, a parodiar el partit, i de mica en mica van guanyar-se l'atenció de tots els clients. Insistim que potser va ser un mal partit però el dilluns següent els van demanar que ho repetissin. I va ser així setmana rere setmana, fins que no hi van caber tots els que volien veure aquella bogeria dels dos actors,

i es van traslladar a un teatre convertint en espectacle allò que havia començat com un joc.

Havia nascut el Match d'Impro i havia captivat. Es van incorporar nous actors, s'organitzà la Lliga Nacional d'Improvissació entre diferents equips d'actors i es van establir les regles del joc. Aviat van aparèixer lligues entre no-actors: en centres culturals, col·legis i universitats, en cafès-teatre i bars... Fins i tot la televisió va mostrar interès per aquest espectacle i durant força anys s'han emès encontres a la cadena de televisió Ràdio-Québec.

Més tard va arribar el moment de passar la frontera, es va estendre primer per països de llengua francesa, tant europeus com africans, i més tard a altres com els EEUU, Argentina, Itàlia, o les tímides, contínues i atípiques experiències a l'Estat espanyol. I, així, van arribar els campionats del món com el que es va celebrar l'any passat a Lille, França.

Tota aquesta força ascendent i seductora generada per aquella petita perla trobada aquella tarda no és casual. Les claus del seu èxit són moltes. En l'origen, Québec, podem analitzar un factor decisiu per al seu important ressò social: el Match transcórrer lluny del *teatre clàssic*, amb improvisacions que empen expressions populars i l'imaginari col·lectiu, de manera que el públic s'hi reconeix. A més a més, tot això es sobredimensiona quan a la seva situació com a país francòfon dintre d'un estat anglòfon: el Match fa servir la llengua del poble i els seus temes (no com el teatre oficial, en anglès) convertint-se en una eina per normalitzar i impulsar la llengua i introduint el teatre en el poble. Diversos interessos no van dubtar a empènyer aquesta força creixent..., però per a nosaltres ja ha aparegut un factor extrapolable a la nostra feina educativa: el Match com a eina de treball amb i per a cultures minoritàries, siguin o no lingüístiques; una eina per parlar des dels seus referents i necessitats, per parlar d'ells mateixos –nosaltres mateixos–. És un espai popular.

Però hi ha un altre element clau que no pot oblidar-se, que l'acosta sobretot als adolescents i als joves: el Match és un joc, neix parodiant l'esport... i per tant la seva dinàmica i parafarnàlia són conegudes i atractives, enganxa. Ara bé, aquest espai, aquest component lúdico-esportiu és molt interessant i necessita una anàlisi acurada, però abans presentarem de forma extensa la dinàmica del joc.

Com es juga al Match d'Improvissació?

El Match d'Improvissació és un enfrontament entre dos equips que, en un espai i durant un temps determinats, realitzen improvisacions teatrals en base a unes targetes i a uns reglaments, sempre amb la participació activa del públic i amb l'ajut de diversos recursos.

Veiem cadascun d'aquests components amb deteniment:

Els equips

Cada grup es compon de 6 a 8 jugadors que es reuneixen per escoltar les targetes de consignes i improvisen segons aquestes. En cada grup podem trobar quatre rols diferents:

- **Entrenador.** Coordina i revisa el treball de l'equip; decideix qui actuarà en cada moment. És un estratega, un director d'escena, algú capaç de captar amb rapidesa una idea i convertir-la en situació teatral. Pren nota de la improvisació i disposa d'un cronòmetre per ajudar a decidir el joc. Pot ser jugador o no. Aquesta funció pot ser assumida per tot l'equip.

- **Capità.** És l'únic jugador autoritzat per parlar amb l'àrbitre (l'entrenador no ho està). Pot demanar explicacions davant una penalització dubtosa, però ho ha de fer amb cortesia, segons les normes de convivència: la manca de correcció pot ser motiu per a la seva expulsió. La seva tasca és mantenir l'esperit d'equip i donar la cara en l'elecció de torn per improvisar o qualsevol altre requeriment.

- **Jugadors.** Entre 6 i 8 inclosos el capità i l'auxiliar. Com a ideal l'equip s'ha de compondre d'un nombre igual d'homes i dones. Els jugadors estan a disposició de l'entrenador però en certes ocasions poden suggerir la seva participació. Aporten idees per a la improvisació durant la preparació prèvia. Improvisen segons les consignes de la tarja que ha llegit l'àrbitre.

- **Tots els jugadors d'un mateix equip han de portar la samarreta del mateix color. A part d'aquesta només poden portar un pantaló i sabatilles d'esport: els altres objectes estan prohibits (rellotge, bufanda, gorra...).**

L'espai

El Match d'improvissació s'inspira en l'hoquei sobre gel, per això l'espai escènic és una pista (patinoire: superfície gelada sobre la qual es juga a hoquei).

Les dimensions de la pista són 4,5 x 6 metres, en els quals tot és improvisació. Aquest espai es delimita per una banda, o estrada, d'un metre d'alçada.

Els equips s'asseuen a cantons oposats de la pista. L'àrbitre i els altres elements auxiliars (cronometrador, caixa amb les targes, comptador de punts...) a un altre dels costats. El públic envolta tot l'espai com si es tractés d'un circ, deixant l'espai suficient per als jugadors.

Però l'espai pot adequar-se a les necessitats: un escenari en forma de V, anfiteatres de places i parcs públics, patis o corrals, frontons... L'estrada es pot construir amb pupitres o cadires, o fins i tot és possible prescindir-ne, com sol passar si es treballa en escenaris.

El temps

Les partides s'allarguen durant tres parts de trenta minuts cada una; malgrat que, per necessitat dels equips o del marc on es desenvolupin, és freqüent reduir-ne una o cada una d'elles a vint minuts. Qualsevol adequació és possible sempre que sigui en benefici del joc i ajudi al seu desenvolupament i als equips, i que no contradigui la lògica del Match.

És important ajustar els temps de les improvisacions per fer coincidir el seu final amb els descansos. Si no passa així tant és possible esperar al final com aturar el temps i reprendre l'acció un cop acabat el descans.

Les improvisacions

Les improvisacions es desenvolupen a partir de les consignes de la tarja llegida per l'àrbitre i després de vint segons de preparació de tot l'equip.

L'àrbitre indica l'inici i el final dels temps de preparació i d'execució (assenyalat a la tarja de consignes). Mentre duri la interpretació cap membre de qualsevol dels dos equips pot parlar, només els jugadors que hagin sortit a la pista i com és evident a través dels seus personatges, no com a jugadors.

Són freqüents enfrontaments en què s'utilitza un període de preparació de trenta segons. Durant llargues èpoques d'entrenament i/o aprenentatge s'acostuma a fer així.

La tarja de consignes

La tarja de consignes és una fitxa on es recullen les indicacions per realitzar una improvisació. La llegeix l'àrbitre abans de cada una d'elles amb veu alta i a poc a poc. Allí hi ha estipulats els següents elements en aquest ordre:

- Naturalesa de la improvisació. És com treballaran els equips a la pista: de forma separada per ser comparats, ambdós alhora i interpretant una única improvisació o iniciant uns la trama per acabar-la els altres.

- Títol de la improvisació. És el tema: sobre el que s'ha de crear, el que els personatges han de viure i sentir, i el que han de fer viure a l'espectador.

- Nombre de jugadors que han de participar a la improvisació. És un factor variable que determina la tarja. Sovint també podem trobar indicacions en relació al sexe dels actors.

- Categoria. És l'estil com s'ha d'interpretar la improvisació. Pot ser: muda, lenta, accelerada, amb llenguatge fals, immòbil, dramàtica, rimada, cantada, a l'estil de (terror, francès, Edat Mitjana...), lliure, sense acord previ, per relleus, amb accessoris i sense fronteres.

- Durada de la improvisació. Pot oscil·lar entre trenta segons i mitja hora.

Per treure el màxim rendiment d'una tarja a tots nivells, és important que les seves consignes siguin anivellades. Per aconseguir-ho tan sols es pot comptar amb l'experiència, saber què és el que s'adequa als equips, les seves característiques, la seva història, la seva cultura...

La participació del públic

El Match d'improvisació és el plaer de jugar junts per a diversió dels espectadors

No hem d'oblidar que el Match d'improvisació és, abans que res, *el plaer de jugar junts per a diversió dels espectadors*. Això s'aconsegueix en gran mesura amb la participació del públic i la constant retroacció que suposa per a la nostra tasca escènica.

En acabar cada improvisació els espectadors constitueixen una part important de l'espectacle manifestant el seu acord o desacord, votaran i determinaran l'equip que més els ha agradat segons les consignes referides a la tarja: aquesta és la seva participació activa. La dinàmica de votacions la interpreta cada equip en base a la seva experiència per poder afinar més en el treball escènic.

Una forma tradicional de participació del públic, parodiant l'hoquei, és llençar xancles o mitjons (o pilotes de paper de diari) quan una actuació ha estat especialment dolenta o, amb freqüència, pel desacord amb la decisió del tot poderós àrbitre.

Cal no oblidar que el públic projecte a una altra dimensió un encontre de Match ja que s'omple d'una important aportació de la retroacció.

Seqüència de joc

La seqüència d'una partida de Match seria:

- Lectura de la tarja a càrrec de l'àrbitre.
- Vint segons de preparació de la improvisació per als equips.
- Elecció del torn de joc, a excepció de les mixtes.
- Improvisació o improvisacions.
- Senyalització de les penalitzacions per part de l'àrbitre.
- Votació del públic i adjudicació del punt.
- Nova seqüència.

L'ambientació, accessoris...

En ser una paròdia de l'esport, el Match d'improvisació l'imita per donar més vistositat al joc i, en certa mesura, fer-lo més divertit. El Match és un joc, una festa per als participants i per al públic, així que l'ambientarem com a tal, mai tan sols com a espectacle. Veiem alguns recursos.

En aquesta línia és interessant que en el moment que entri el públic la decoració sigui festiva, amb música en directe... En aquest moment s'han de repartir les cartolines dels colors dels equips que actuaran (es pot fer de forma interpretativa) i, si tenen un himne és el moment d'interpretar-lo.

També pot ser interessant la presència d'un presentador-animador mentre duri el Match que l'animi i dinamitzi. Un altre element per generar ambient és que l'àrbitre assumeixi un caràcter ferotge, escurpulos i seriós.

Un aspecte a desenvolupar és que puguin sorgir altres rols amb responsabilitats sobre el joc: auxiliars d'àrbitre, marcador oficial, cronometrador, etc. Si aquestes figures fan ben fet el seu paper donen peu a un interessant element de vistositat des de la serietat. De la mateixa manera assumir un

ritus precis i estrictes a cada fase del joc afegeix la màgia d'una gran representació, sempre que es segueixi per tots.

Els descansos són un temps de privilegi per fer més viu l'ambient. Si tenim el presentador o la música de què hem parlat, apareix la possibilitat d'incorporar petits espais teatrals com entremesos, màgia, contacontes... o fins i tot simular una ràdio per megafonia i actuar com a comentaristes esportius amb impressions i entrevistes al públic i als jugadors.

Per acabar cal recordar que tot el que hem desenvolupat en aquest apartat és prescindible: només s'ha de fer servir per ajudar al divertiment comú i mai per fomentar la competitivitat entre els equips.

El Match d'improvisació com a eina educativa

Definim el Match d'improvisació com un joc teatral col·lectiu on, per mitjà de tècniques d'improvisació, diversos equips competeixen i on el públic assistent és part activa de l'espectacle. Si analitzem aquesta definició trobarem una sèrie d'elements molt interessants per a la seva aplicació pedagògica i social:

Un joc

Per a nosaltres la característica fonamental del Match és el joc. I entenem joc com a quelcom lúdic, com un espai i esdeveniment social de creixement, distensió i plaer.

Plantejar un joc a un col·lectiu sempre és fer l'ullet a la seva participació, a les seves ganes de sentir plaer, de retrobar-se amb certs instints primaris, infantils... que permet situar els participants en distensió, sense judicis de valors, sense sensacions d'ansietat. Pedagògicament parlant és una bona manera d'assegurar aprenentatges i descobriments personals, que es desenvolupen en un ambient distès i que no es contradueix amb l'exigència, ja que aquesta neix dels desigs personals. Aquests aprenentatges i descobriments que assenyalen poden anar des dels actitudinals, dintre de l'espectre de les habilitats socials que desenvolupa la improvisació i en els que ens aturarem més endavant (escolta, fluïdesa, observació...), fins als valors de treball en grup i cooperatiu inherents a la dinàmica del joc de Match o als aspectes expressius i creatius que es desenvolupen.

Malgrat que en l'àmbit escolar el Match s'ha utilitzat per desenvolupar o refermar continguts acadèmics com llengua o història, des de l'educació social el plantejament al voltant de temes que interessin treballar amb els participants: relacions familiars, món laboral... Improvisar sobre temes obres interessants camps d'investigació, a nivell personal i de grup, que un educador podrà recollir i convertir en material de devolució per als participants.

També cal assenyalar, sobre tot en el cas del Match, que no entenem el joc com a competició, malgrat que el seu funcionament determini un guanyador, sinó com a dinàmica social de plaer i creixement. Si algú ha de guanyar és per l'estructura del joc i serveix com a component de creixement: avançar, créixer, superar objectius i reptes nous. Que hi hagi un guanyador és una petita part del procés del joc: reduir el plaer de jugar a aquest fet és reduir el procés a un simple resultat. D'aquesta manera optem per jugar al Match i treballar-lo com a dinàmica educativa amb la mentalitat de divertir-se i créixer. Proposem buscar i retrobar la nostra la nostra capacitat de gaudir i trobar plaer amb aquesta activitat i, de mica en mica, saber introduir-la a tots els aspectes de la vida.

No entenem el joc com a competició sinó com a dinàmica social de plaer i creixement

Un espai d'expressió

A cada partida d'improvisació hi trobem diferents elements que defineixen la teatralitat: un públic, uns actors, un espai, un temps i, sobre tot, una forma d'estar a través dels diversos registres expressius: el cos, la paraula i l'entorn amb els seus objectes. La relació entre tots aquests elements dona al joc una gran riquesa expressiva i creativa. Com hem comentat al principi el teatral i el que té d'espectacle ho entendrem com un espai d'expressió on podem expressar-nos amb llibertat, on no hi ha respostes encertades ni expressions correctes, només la investigació, el creixement i el descobriment individual i col·lectiu de la pròpia expressió i creativitat. El Match és un joc que permet a la persona introduir-se o avançar en el món de l'expressió i de la creativitat de forma còmoda i engrescadora alhora que aporta gran quantitat de registres i codis expressius.

L'origen del Match és proper a l'espectacle i està condicionat al públic que el veurà. Però reduir-lo a això és generar ansietat en els participants que trenca la llibertat necessària per expressar. El Match amb mentalitat lúdica és un espai de privilegi ja que la seva dinàmica facilita que tots ens expressem, fins i tot els més anònims, i trobem el nostre lloc en el grup, on les nostres capacitats expressives són necessàries. Aquesta és la nostra experiència en la majoria de casos.

Aquesta expressió es realitza en públic, amb la qual cosa s'afavoreix les habilitats socials dels participants: augment de recursos i estratègies per a la solució de problemes, disminució de l'ansietat davant desconeguts, o davant dels propis problemes, treball i compenetració amb altres persones...

És que el Match es situa dins el camp de l'expressió i la creativitat com una nova i important eina didàctica. Treballem en l'espai de la improvisació: improvisar és un mitjà per fer sortir a l'exterior el flux de la paraula i de les idees imaginatives, s'ha d'entendre com una tècnica d'investigació, com un procediment racional per contrastar i verificar les possibilitats dramàtiques d'una proposta (Tomás Motos).

Però Georges Laferrière afegeix que la improvisació serveix com a procediment didàctic capaç de desenvolupar les capacitats de comunicació de l'educand, així com les d'expressió, elocució, escriptura, anàlisi i crítica, d'aquesta manera ens parla de la Improvisació Pedagògica. Quan improvisem estem en un nivell que implica espontaneïtat i obertura, no coneixem les respostes ni tenim fixat el camí ni el destí. Com a educadors podem observar aquest flux més original de la persona, com diu Motos, fer-lo servir com a investigació del nostre interior i de les seves respostes davant dels altres, els reptes, els problemes, el món... material de luxe quan parlem de molts dels col·lectius amb què treballem els educadors socials, on ensopeguem amb tanta màscara, clixé social i limitacions exteriors o autoimposades. Amb el Match dirigim un camí d'improvisació que ens permet ensenyar a dirigir i fer créixer el seu propi procés de recerca als participants. Així doncs parlem d'un procés educatiu susceptible de ser estructurat, que pot tenir objectius, metodologia i criteris d'avaluació.

Per acabar el nostre petit repàs d'aquest interessant i ric espai pedagògic, recordarem que és possible millorar la nostra capacitat d'improvisar. Es pot entrenar i alhora, jugant, improvisant, es desenvolupa. Aquesta capacitat és la confiança en un mateix i en el grup, l'escolta, l'observació, la concentració, la imaginació, la creativitat, la fluïdesa, la flexibilitat... Sens dubte interessants i buscades actituds que intentem desenvolupar de molts dels participants dels programes d'Educació Social.

Col·lectiu i cooperatiu

Fonamentalment és un joc de grup, on cada membre hi té un paper i on les interaccions individuals són de gran importància per al seu desenvolupament efectiu. Ningú pot prescindir de l'altre per dur a terme el projecte personal. Improvisar sense que el company escolti, sense construcció conjunta, no

flueix ni funciona. A més d'aquesta dimensió de conjunció d'individus es dóna la circumstància que durant el joc els diferents grups que hi participen no formen més que un sol equip. Aquesta és l'essència del joc: dos equips per a un sol resultat, un sol espectacle i un sol procés de creixement i de divertiment. El Match neix per construir junts, com a equip i com a dos equips en un. Improvisar és escoltar i adaptar-se per crear una única acció: és cooperar. Fer-ho des de la competició, a més que el joc ho penalitza, és una agressió contra la improvisació que estem creant, un buf d'individualisme que empobreix l'espectacle i el nostre flux intern.

L'estructura de dos equips, de paròdia de l'esport, és precisament això: una estructura, el marc que ens permet jugar. I no ens pot limitar ni convertir-se en l'essència.

En última instància no és precís que les regles dominin el joc, sinó que han de permetre el màxim desenvolupament d'aquest. Necessitarem les regles i les tècniques: és un joc complex en què les tècniques d'improvisació han d'acomplir-se amb gran precisió. La seva aplicació ha de facilitar i no entorpir la consecució dels objectius pedagògics i teatrals delencontre. Però com treballem en la improvisació aquest joc manté un equilibri entre l'estructural i el lliure, i per tant possibilita treballar ambdós aspectes sense obstaculització mútua.

Com a educadors podrem fer molta força en les normes, en el que es pot fer i el que no, en la penalització, en la serietat i en la precisió. Això ens permet ser molt exigents i fer-los entrar en aquesta dinàmica de serietat, ja que hi ha un espai lúdic i de llibertat creadora encara més gran, i fins i tot, com veurem més endavant, transgressor.

Insistim en el tema de la competitivitat. En aquest espectacle es desenvolupa des d'una visió lúdica i de no confrontació. Com a paradoxa es tracta d'una competència en què l'ajuda de l'altre és imprescindible. La competició no ha de ser objecte de disputa sinó un element d'estimulació, i la reinterpretem com a adquisició d'una competència per treballar, per construir amb l'altre. La feina de tots és el que enriqueix la improvisació.

El Match, com deia Laferrière, és el plaer de jugar junts per a diversió dels espectadors. I així arribem a l'últim aspecte a analitzar.

La participació del públic

Els espectadors són part important de l'espectacle, tenen una participació activa en manifestar el seu acord o desacord, a més han de votar després de cada improvisació per determinar l'equip que més els ha agradat segons les consignes de la tarja.

És un joc que ha de viure cap a l'exterior i que té més dimensió quan es juga en públic. Serveix com a eina de comunicació i participació amb altres persones i col·lectius. L'emissió del vot s'ha d'entendre no només com una part més de l'element estructural que es fa servir sobre esquemes esportius, sinó com una invitació a la presència i participació activa del públic per compartir-hi el nostre joc, el nostre plaer. El vot és la primera i privilegiada excusa per convertir el Match en un encontre comunitari, en una festa de tots i per a tots; en aquest nivell podem convertir-ho en un element de comunicació entre col·lectius. Si treballem amb col·lectius joves i *marginats* potser podrem presentar la seva feina davant dels col·lectius *marginadors*, i així conèixer les seves inquietuds i obrir vies d'enteniment, comunicació i comprensió

Es pot dir que el Match sempre és un espectacle atractiu i que enganxa al públic: sempre hi ha sorpresa perquè els actors no saben què faran, tan aviat canten com fan mim, et fan riure o et commouen, i sobre tot et fan riure. Ens aturarem una mica en aquest punt ja que entre els jugadors hi ha tendència a allò còmic, a la paròdia. I és que l'ús d'altres fórmules més populars i de llarga tradició al nostre estat (*chirigotas, coplas, còmics...*), el Match permet que surti la crítica social, permet la sana funció de mirall i reflex de la nostra societat. Això sí, mirall deformat per riure'ns-en, però que mostra la realitat, allò que ens inquieta, les falles que veiem en el món que ens envolta. El Match s'allunya de clixés, les penalitzacions i el vot del públic ho garanteixen, i dona als jugadors nous recursos per exercir aquesta crítica social.

En qualsevol cas, com a educadors, estarem coneixent luxosos materials sobre la visió del món i els seus problemes que els col·lectius amb qui treballem tenen. Abans veiem com podíem trobar-nos i treballar amb materials profunds de cada persona, ara estem trobant el reflex dels problemes comuns i, alhora, deixem un espai a la proposta, malgrat que estigui deformada a través de l'humor. Però com a educadors sí que podem construir projectes educatius per treballar la reflexió sobre problemes socials i les diferents alternatives possibles per solucionar-los

Un convit

No com a educadors sinó com a persones, et convidem a jugar al Match. Esperem que et sigui plaent, i si aquest plaer t'aporta idees per a la teva feina educativa, sigui usar el Match o qualsevol altra possibilitat, ens sentirem molt complaguts.

Koldobika G. Vío y Jule García Pajares
Educadors Socials

Bibliografia

- **Diversos** (1997) Monogràfic sobre "La improvisación". Revista *Máscara*. 21-22. Ed. Escenología A.C. México.
- **Diversos** (1998) Articles sobre "Match de Improvisación" Revista *Ñaque. Teatro-Expresión-Educación*, 5. Ed. Ñaque. Ciudad Real.
- **Diversos** (1993) Monogràfic sobre "La improvisación". Revista *Terbolí*, 2. Ed. Asociación Valenciana d'expressió i comunicació. València.
- **Hodgson, J. i Richards, E.** (1982) *Improvisación*. Ed. Fundamentos. Madrid.
- **Johnstone, K.** *Impro.* Ed. Cuatro Vientos.
- **Regodón, M i Vaquero, B.** (1997) *Programar y organizar actividades en IES*. Ed. Narcea. Madrid.
- **Koldobika G. Vío y Jule García Pajares** (1997) "¿Es el Match de Improvisación competitivo?" Revista *Ñaque. Teatro-Expresión-Educación*. Ed. Ñaque. Ciudad Real.
- **Koldobika G. Vío** (1996) *Explorando el Match de improvisación*. Ed. Ñaque. Ciudad Real.
- **Laferrière, G.** (1993) *La improvisación pedagógica y teatral*. Ed. EGA. Bilbao.
- **Laferrière, G.** (1997) *Prácticas creativas para una enseñanza dinámica*. Ed. Ñaque. Ciudad Real.

Una aproximació lúdica al món de l'expressió: El Match d'improvisació

Un acercamiento lúdico al mundo de la expresión: El Match de improvisación

Se trata de descubrir el Match de Improvisación como una herramienta privilegiada en Teatro Social. Sus características de juego y de parodia del deporte hacen del Match una técnica muy atractiva y que fácilmente engancha con muchas colectividades, incluso con los adolescentes. Su dinámica cooperativa y el ser un espacio de expresión, y en particular de improvisación, nos aportan muchas posibilidades educativas. Y además el Match es una herramienta "cómoda" para un educador, ya que sus normas y reglamentos le permiten moverse seguro y con un liderazgo que no se cuestiona, por tanto ideal para iniciarse en Teatro Social.

A recreational approach to the world of expression: The improvisation match

It deals with revealing the Improvisation Match as an exceptional tool in Social Theatre. Its characteristics as a game and as a parody of sport make the Match a very attractive technique that easily connects with many communities, even with teenagers. Its cooperative dynamics and its being a place for expression, and particularly for improvisation, provide us with many educational possibilities. Furthermore, the Match is a "comfortable" tool for an educator, as its rules and regulations enable him or her to act reliably and with an unquestioned leadership, making it ideal to initiate oneself in Social Theatre.

Autor: Koldobika G. Vío y Jule García Pajares

Article: Una aproximació lúdica al món de l'expressió:
El Match d'improvisació

Referència: Educació Social núm. 13 pp. 33 - 46

Adreça professional: Fundació Pere Tarrés
C/ Entença, 157
08029 Barcelona
Tel. 93 410 16 02